ภาวะหัวใจล้มเหลว เป็นความเจ็บป่วยเรื้อรังที่มีการคำเนินของโรคอย่างต่อเนื่อง ส่งผล ต่อกุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว ผู้ป่วยจำเป็นต้องคแลสขภาพของตนเองให้เหมาะสม กับโรก เพื่อป้องกันและชะลอความเสื่อมของหัวใจ ควบคุมอาการของโรค และเพิ่มความสามารถ ในการทำหน้าที่ของผู้ป่วย การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรม การจัดการตนเองต่อกุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยภาวะหัวใจ ล้มเหลวที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 30 ราย แบ่งเป็นกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทคลองกลุ่มละ 15 ราย กลุ่มทคลองได้รับโปรแกรมการจัดการตนเอง กลุ่มควบคุม ได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) โปรแกรมการจัดการตนเอง สำหรับผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การให้ความรู้เรื่องโรค การฝึก ปฏิบัติการจัดการตนเอง และการประเมินผล 2) แบบรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึก ข้อมูลส่วนบุคคล และ แบบวัดเฉพาะโรคหัวใจล้มเหลวมินนิโซต้าของ เรคเตอร์, คโบ, และ โคห์น (1987) ที่แปลเป็นภาษาไทยโดย กฤติกา ชุณวงษ์ (2547) การหาความตรงตามเนื้อหาของโปรแกรม การจัดการตนเอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว จำนวน 3 ราย การหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเฉพาะโรคหัวใจล้มเหลวมินนิโซต้า โดยวิเคราะห์หา ้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ก่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ บรรยาย สถิติทคสอบค่าที่ชนิด 2 กลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน และสถิติทคสอบค่าที่ชนิด 2 กลุ่มที่เป็น กิสระต่อกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า

- 1. กุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวภายหลังได้รับโปรแกรมการจัดการตนเอง ดีกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการจัดการตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
- 2. คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวกลุ่มทคลองภายหลังจากได้รับโปรแกรม การจัดการตนเอง ดีกว่ากุณภาพชีวิตของกลุ่มควบกุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการจัดการตนเองสำหรับผู้ป่วยภาวะหัวใจ ล้มเหลวทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลวดีขึ้น จึงควรนำโปรแกรมการจัดการตนเอง ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาลต่อไป

Heart failure is a chronic condition and progressive disorder that effects the quality of life of heart failure patients. The patients need to take appropriate care of themselves to prevent and slow down the degeneration of the heart, control the symptoms, and enhance their functional ability. The purpose of this quasi-experimental research was to examine the effect of a selfmanagement program on the quality of life among heart failure patients. Study samples were heart failure patients admitted to the medical wards at Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital during March to December 2006. Thirty subjects were purposively selected and assigned to either the control or experimental group, 15 in each. Subjects in the experimental group received a self-management program whereas those in the control group received conventional care. The research instruments composed of 1) The Self-management Program that consisted of 3 steps including education about disease, self-management practice, and evaluation 2) Data collecting form consisted of Demographic Data Recording Form, and The Minnesota Living with Heart Failure Questionnaire by Rector, Kubo, and Cohn (1987), which was translated into Thai by Chunnawong (2004). The content validity of the Self-management Program was approved by 5 experts and tested on 3 heart failure patients. The reliability of the Minnesota Living with Heart Failure Questionnaire was obtained using Cronbach's alpha coefficient with the value of 0.95. Data were analyzed by using descriptive statistics, dependent t-test, and independent t-test.

The results of this study revealed that:

- 1. Quality of life among heart failure patients after receiving the Self-management Program was significantly better than before at .001 level.
- 2. Quality of life among heart failure patients after receiving the Self-management Program was significantly better than those of the control group at .001 level.

The results of this study indicate that the Self-management Program can enhance the quality of life in heart failure patients. Implications to nursing practice were recommended.